

SESSION GUIDES

Alternative Learning System- Accreditation and Equivalency (ALS-A&E)

Secondary: Communication Skills

Ang Sarili Nating Wika

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Save the Children®

ASCEND-Mindanao
Assistance for the Comprehensive Educational Development of Mindanao

March 2006

Jointly developed by the DepED BALS and the Save the Children Federation under the ASCEND-Mindanao, a program made possible with the generous support of the American People through the USAID.

Ang Sarili Nating Wika Session Guide Blg. 1

I. MGA LAYUNIN

1. Nasasabi ang mga nagagawa ng isang wikang pambansa
2. Naipaliliwanag ang kahalagahan ng wikang pambansa sa sosyal, kultural at pang ekonomiya ng bansa
3. Natatalakay ang sariling wika at ang kabutihang dulot nito sa mamayang Filipino

II. PAKSA

- A. Aralin I: Para Saan ang Wikang Pambansa pahina 4-18

Pangunahing Kasanayan sa Pakikipamuhay: Pansariling Kamalayan
at Mabisang Komunikasyon

- B. Kagamitan: manila paper at pentel pen

III. PAMARAAN

A. Panimulang Gawain

1. Pagganyak

- Sabihin ang Good Morning sa salitang Bisaya, Hiligaynon Maranao o kahit anong diyalekto.
- Pag-usapan ang mga probinsyang pinagmulan at mga diyalekto nito.
- *Itanong:* Sa inyong pagsalita ng wikang pambansa, maipakikita ba natin at maipagmamalaki ang pagiging Pilipino?
- Ipasabi ang “Kumusta ka” sa iba’t- ibang diyalekto na alam.
- Itanong : Naiintindahan ba ng lahat ang sinabi? Bakit? Ibigay ang layunin ng aralin.
- Ipaawit ang “ Ako’y Isang Pinoy” ni Florante p. 4 sa Modyul

- Magkaroon ng malayang talakayan sa pamamagitan ng mga sumusunod na tanong:
 - Sa anu-anong bagay tayo itinuturing na Pinoy/Filipino?
 - Ano ang itinuturing na wikang pambansa sa awit?
 - Bakit naipakikita sa wika ang pambansang pagkakakilanlan? Sa anong paraan?
- Bilugan o kopyahin sa “Journal” ang mga “key words” o salitang nagpapakita na tayo ay Pinoy.
- Ipaawit muli ang kanta upang ito ay makatulong sa pagpapaliwanag sa pagsagot sa mga tanong.

B. Panlinang na Gawain

1. Paglalahad

- Magpagawa ng “Small Group Discussion” .Ito ang mga hakbang:
 - Pangkatin ang mag-aaral sa tatlo (3).
 - Papagpiliin ng isang tagapagdaloy ang bawat pangkat, isang taga-pagtala ng sagot at isang tagapag-ulat ng sagot.
 - Ipaliwanag na ang gawain ay ukol sa ibat-ibang aspeto ng ating buhay na naapektuhan ng komunikasyon
 - Ibigay ang gawain sa bawat pangkat na nasa ibaba

Pangkat	Aspeto ng Wika	Batayan
I	Aspeto ng Buhay na Naapektuhan ng Komunikasyon p. 9	Pahina 7-8
II	Kahalagahan ng Pagkakaroon ng Wikang Pambansa	Pahina 13-18
III	Pagmamahal sa Wikang Pambansa	Pahina 17-18

- Bigyan nang sapat na panahon na bumasa ng modyul

Mga Dapat Tandaan sa Pagtatalakayan

- Ipabasa ang paksang tatalakayin ng tagapagdaloy
- Ipatala sa napiling tagapagtala ang ginawang pagtatalakayan
- Tipunin ang mga nagawa ng bawat pangkat
- Ibahagi ang nakuhang mga sagot sa gawain nila

Mga Dapat Tandaan ng mga Kasapi ng Pangkat

- Mag-isip nang mabuti bago magsalita
- Makinig sa paksang babasahin
- Makibahagi sa pagpapasigla sa talakayan
- Maging magalang.
- Tanggapin ang mahuhusay na ideya ng iba

2. Pagtatalakayan

- Ipaulat sa napiling tagapag-ulat ng bawat pangkat sa loob ng 15 minuto upang masagutan ang naatas na tanong.
- Hikayating magkaroon ng panahon para magtanong ang mga mag-aaral sa bawat pangkat pagkatapos ng pag-ulat ng sagot.
- Ipaliwanag ito sa pamamagitan ng “Semantic Web” upang mahinuha ng mag-aaral ang tungkol sa aspeto ng buhay na naaapektuhan ng komunikasyon. Hikayating makapagbigay ng ideya sa bawat aspeto at mga halimbawa nito.

- *Itanong:* Gaano kahalaga ang wikang pambansa sa ating pang araw-araw na pamumuhay?
- Ipasuri ang maaaring mangyayari kung ang tao ay hindi magkakaintindihan at gamitin ang iba't ibang dayalekto.
- Hikayatin ding magbigay ng karanasan tungkol dito.

3. Paglalahat

- Hikayating makabuo ng paglalahat na kaisipan sa pamamagitan ng pagbuo ng mga kasagutan sa mga pag-uulat na ginawa .

Halimbawa:

Ang *wika* ay isang sistema ng komunikasyon na ginagamit ng malaking bilang ng tao. Ang diyalekto ay naiibang bersyon ng wikang ginagamit ng isang maliit na pangkat ng tao.

Nakatutulong ang wika sa pakikipag-usap sa isa't isa nang mabuti at pagkakaroon ng pambansang pagkakakilanlan.

Nakatutulong ang wikang pambansa sa sosyal, ekonomikal at pulitikal na pag-unlad ng bansa.

4. Pagpapahalaga

- Hikayating makapagsabi ang mga mag-aaral ng kahalagahan ng wikang pambansa
- Gamitin ang tanong na gabay sa pagbuo ng pagpapahalaga
 - Bakit mahalagang matutuhan at magamit ng bawat Filipino ang wikang pambansa?
- Likumin ang mga ibinigay na kahulugan at isulat ito sa isang kahon

Hal.

5. Paglalapat

- Ipabuod ang iba't ibang aspeto ng palitan ng komunikasyon na tinalakay sa web at pagkatapos ay ipaulat ang mga sagot.

IV. PAGTATAYA

A. Pasagutan ang pahina 17 sa Modyul.

B. Magpagawa ng isang isang talata:

- Bakit mahalaga ang pambansang wika sa pambansang pagkakakilanlan?

C. Ipakumpleto ang sumusunod:

1. Natutunan ko na ang wikang pambansa ay _____.
2. Ngayon , maipagmamalaki ko na ang wika dahil sa _____.
3. Magagawa ko ito sa maraming paraan tulad ng _____.

V. KARAGDAGANG GAWAIN

1. Gumawa ng pananaliksik ng 3-5 ibat-ibang diyalekto at tingnan ang pagkapareho ng mga salita. Ihanda ito para sa susunod na aralin kung saan susuriin kung bakit Filipino ang ating wikang pambansa.
2. Gumawa ng isang listahan ng nararapat na kaisipan, salita at gawa na nagpapatunay ng tunay na Pinoy.

Ang Sarili Nating Wika Session Guide Blg. 2

I. MGA LAYUNIN

1. Naiisa-isa ang dahilan sa pagpili ng wikang pambansa
2. Naisasalaysay ang pinagmulan at paglago ng wikang pambansa
3. Nakapagdaragdag sa pansariling kamalayan sa pamamagitan nang mapanuring pakikipagtalakayan tungkol sa wika

II. PAKSA

- A. Aralin 2: Bakit Filipino?, pp.19-29

Pangunahing Kasanayan sa Pakikipamuhay: Pansariling Kamalayan at Kakayahang Makiisang Damdamin

- B. Kagamitan: Manila paper at pentel pen

III. PAMARAAN

A. Panimulang Gawain

1. Balik-Aral

Itanong:

- Paano nakatutulong ang wikang pambansa sa ating bansa kung ang pag-uusapan ay ang pagpapatakbo ng pamahalaan sa ating bansa?
- Paano naapektuhan ang ekonomiya sa pagkakaroon ng wikang pambansa?
- Paano maapektuhan ng pagkakaroon ng wikang pambansa ang sosyal na pag-unlad ng ating bansa?

2. Pagganyak

- Magbatian ang mag-aaral na gamit ang iba't ibang diyalekto.
- Magbigay halimbawa: Good Morning/Magandang Umaga.

Cebuano
Bicol

Ilonggo
Waray

Ilocano
Kapampangan

- Ipabigkas nang malakas.
- Itanong: Alin ang higit na naiintindihan ng marami? Bakit?
- Patingnan ang diyologo sa Basahin Natin Ito sa pahina 19 at 20.
- Pumili ng mga mag-aaral na gaganap sa diyologo.
- Pasagutan ang Subukan Natin Ito at ipahambing ang kanilang sagot sa p. 21.
- Magkaroon ng talakayan at ipasuri kung bakit sa lahat ng bata tama ang sinabi ni Dennis.

B. Panlinang na Gawain

1. Paglalahad (Symposium)

- Sabihin ang layunin at ang paggawa ng symposium

Mga Hakbang:

- Pumili ng isang taga-pagsalita, taga-pagdalo at tagapag-ulat sa klase.
- Bigyan ng sapat na panahon upang makapaghandang bawat tagapagsalita.
- Ibigay ang paksang tatalakayin sa bawat pangkat tagapagsalita.
- Ipatuon ang pagtatalakay sa tanong at pahina sa modyul na pag-aaralan

Tagapagsalita	Paksang Tatalakayin	Pahina
1	Paglalahad ng Kasaysayan ng Wikang Pambansa	22-23
2	Bakit Filipino ang naging wikang pambansa?	24

3	Anu-ano ang kontrobersya sa ating wikang pambansa?	24-26
---	--	-------

- Ipagawa ang sumusunod sa loob ng 20 minuto sa bawat tagapagsalita.
- Mamumuno ang tagapagdaloy sa pagpapatakbo ng symposium.

2. Pagtatalakayan (Open Forum)

- Magtalakayan sa pamamagitan ng pagsagot ng mga napiling tagapagsalita sa mga tanong upang malutas ang mga katanungan ng mag-aaral na hango sa mga katanungan sa Pag-isipan Natin Ito, pahina 23,24 at 26.
- Maaaring magkaroon ng isang “lecturette” para dagdagan ang hindi natalakay tungkol sa pambansang wika.

Halimbawa: Kailan idinaraos ang Linggo ng Wika at sino ang tinaguriang Ama ng Wikang Pambansa?

3. Paglalahat

- Ipaulat ang mga mahahalagang puntos o kaalaman na napakinggan sa ginawang symposium. Ipasalaysay kung bakit Filipino ang naging wikang pambansa.
- Hikayating gumawa ng buod ng mga pinag-usapan. Bigyan ng 5 minuto na sumulat ng tungkol sa kanilang natutunan
- Ipabasa sa harap ng klase. Pagsasamahin ang mga ideyang nabuo upang makabuo ng paglalahat. Patingnan ang Tandaan Natin pahina 2

4. Pagpapahalaga

- Pasagutan ang tseklist. Lagyan ng (√) tsek kung ang gawain ay nagpapakita ng pagmamahal sa wika at ekis (x) kung hindi.

Gawain	OO	Hindi
1. Nagsasalita ng Filipino sa ibang bansa kung Pilipino ang kausap.		
2. Tanggap ang Filipino bilang wikang		

pambansa.		
3. Iginagalang ang bawat diyalekto		
4. Kinikilala ang Saligang Batas 1973 at 1987 sa pagtukoy sa wikang pambansa.		
5. Sumasang-ayon sa desisyon ng Surian ng Wikang Pambansa na Tagalog ang dapat na maging batayan ng Wikang Pambansa.		

5. Paglalalapat

- Pasagutan ang Pag-isipan Natin Ito sa modyul, p.23 at 26.
- Pasagutan ang tanong: Sumasang-ayon ba kayo sa desisyon ng Surian ng Wikang Pambansa na Tagalog ang naging batayan ng wikang pambansa sa Pilipinas? Kung oo, bakit? Kung hindi, bakit?

IV. PAGTATAYA

- Pasagutan ang Alamin Natin ang Iyong Natutuhan sa p. 27 at ipahambing ang kanilang sagot sa pahina 57 at 58.

V. KARAGDAGANG GAWAIN

- Mangalap ng impormasyon tungkol sa sariling wika. Maaari rin gumawa ng sarbey sa inyong pamayanan. Naririto ang mga tanong:
 - Nagsasalita ka ba ng Filipino?
 - Tinatanggap mo ba ang Filipino bilang Wikang Pambansa? Bakit?
- Sabihin na tatalakayin ang mga nakalap na impormasyon at mga sagot sa sarbey sa susunod na aralin.

Ang Sarili Nating Wika Session Guide Blg. 3

I. MGA LAYUNIN

1. Nakikilala nang husto ang wikang pambansa bilang pambansang pagkakakilanlan
2. Natutukoy ang pinagmulan ng mga salitang Filipino
3. Naipaliliwanag ang kaibahan ng wikang pambansa sa iba pang salitang Pilipino tungo sa pansariling kamalayan

II. PAKSA

- A. Aralin 3: Nagsasalita ng Filipino ang Pilipino, pp. 30-40

Pangunahing Kasanayan sa Pakikipamuhay: Mabisang Komunikasyon at Pansariling Kamalayan

- B. Kagamitan: Manila Paper, pentel pen at modyul

III. PAMARAAN:

A. Panimulang Gawain

1. Balik- aral

- Ipabasa ang salawikaing “ Ang hindi marunong magmahal sa sariling wika ay tulad ng hayop at malansang isda”.

2. Pagganyak

- Ganyakin at ipaulat ang mga nakalap na impormasyon sa survey sa pamayanan. Bigyan ng tig-2 minuto ang mga mag-aaral upang matalakay ang nasaliksik na impormasyon. Bigyang-pansin ang mga may-akda o pinagmulan ng impormasyon.

B. Panlinang na Gawain

1. Paglalahad

- Magsagawa ng “Roundtable Discussion”. Sabihin ang layunin ng gawain at paksa. Makilala nang husto ang wikang pambansa.

- Mga hakbang sa pagsagawa ng “roundtable discussion”.
 - Paupuin nang pabilog ang mga pag-aaral. Bigyan ng nakabilot na papel at ipasulat ang katumbas na salita mula sa Tagalog at gawing Filipino. Ilahad sa klase ang mga sagot upang malaman kung tama o mali.
 - Isa-isang bibigkasin ng IM ang mga salita mula sa Tagalog at isusulat ng mag-aaral ang katumbas sa Filipino. Ang ibig sabihin ng Filipino ay mga salitang mga binago mula sa Tagalog.

Ang nakasulat sa papel na binilot ay ang sumusunod:
(Tingnan ang mga salitang nasa p. 31 sa modyul)

guro	aklat	takdang-aralin
silid-aralan	pisara	kuwaderno
mag-aaral	tisa	

- Pagkatapos ng 10 minuto, ipawasto at ipabilang sa bawat isa ang kanilang tamang sagot.
- Isa-isang basahin ang mga salitang katumbas na Filipino.

2. Pagtatalakayan

- Pag-usapan ang mga sagot, sabihin kung tama o hindi.
- Itanong: Nakikita mo ba kung paano nabago ang mga salita/ masasabi mo ba kung bakit binago?
- Magkaroon ng pangalawang “roundtable discussion”
- Pakuning muli ng binilot na papel na may nakasulat na Filipino at ipasulat sa papel ang katumbas sa salitang Ingles.

Halimbawa: akusasyon
aksyon
asayment
brodkast
gradweyt
modyul

- Ipasagot ang mga sumusunod na tanong:
Ayon sa tinalakay, paano isasalarawan ang salitang Filipino?
- Ipahambing ang sagot sa pahina 33.
- Ipagawa ang pagsubok sa p. 34-35.
- Pumili ng babasa sa pahina 36.
- Pasagutan ang Pag-isipan Natin Ito sa p. 37

3. Paglalahat

- Pabuksan ang Modyul sa p. 38 at ipabasa nang malakas ang “Alamin Natin”.
- Masdan ang mga nag-aaral sa ipinapakitang pakikinig sa nagbabasa
- Itanong: Kailan ba maaaring gamitin ang Filipino na kapaki-pakinabang sa isang mag-aaral? Pagsama-samahin ang mga sagot para makabuo ng paglalahat. Pagsasamahin.

4. Pagpapahalaga

- Hikayating magbigay ng buod sa napag-aralan at ituon sa kahalagahan ng Filipino sa mga Pilipino. Halimbawa: Pagsamahin ang mga tamang ideya upang makabuo ng pagpapahalaga.

Ang Filipino ay kapaki-pakinabang sa mga transaksyon sa negosyo, sa pelikula, sa panitikan, musika at sa personal na komunikasyon sa pagitan ng mga Pilipino mula sa iba't ibang probinsiya at rehiyon.

Ang Filipino ay naiiba sa Tagalog dahil maraming salitang hiram sa Ingles at sa iba pang mga salita. Ang wika ay mahalaga sa pagkakakilanlan.

5. Paglalapat

- Magpagawa ng isang sanaysay tungkol sa Wika tungkol sa kahalagahan ng pambansang wika sa pagkakakilanlan.

IV. PAGTATAYA

- Ipasagot ang pagsasanay sa “ Alamin Natin” pahina 39 sa Modyul.

V. KARAGDAGANG GAWAIN

- Magsaliksik muli upang madagdagan ang kaalaman sa wika.
- Maaaring gamitin ang Talasalitaan o Diksiyonaryo

Ang Sarili Nating Wika Session Guide Blg. 4

I. MGA LAYUNIN

1. Nasasagot ng mga tiyak na tanong tungkol sa binasa;
2. Natatalakay ang paksa sa pamamagitan ng mabisang komunikasyon at mapanuring pagiisip; at
3. Naipagmamalaki ang sariling diyalektiko at wikang Filipino bilang bahagi ng pambansang pagkakakilanlan tungo sa pansariling kamalayan

II. PAKSA

- A. Aralin 4: Ang Mga Filipino ay Gumamit Din ng Ibat-Ibang Salita at Diyalektiko
Pangunahing Kasanayan sa Pakikipamuhay: Pansariling Kamalayan at Mabisang Komunikasyon
- B. Kagamitan: Ginupit na papel at pansulat

III. PAMARAAN

1. Panimulang Gawain

1. Balik-aral

Itanong: Paano natin mapa-uunlad ang pambansang wika?
Paano nakikinabang ang Pilipino sa aspeto ng buhay katulad ng sa negosyo, edukasyon, mga serbisyo, panitikan, libangan o pelikula, impormasyon at personal na komunikasyon?

2. Pagganyak

- Patingnang mabuti sa mag-aaral ang larawan at mga nakasulat sa karatula sa pahina 41
- Gamitin ang tanong na pagganyak sa pahina 41.
- Itanong ang mga nakikitang karatula sa kanilang pamayanan.

Magsagawa ng Laro: “Paligsahan sa Paghakbang”

Mga hakbang:

- Patayuin nang malaking pabilog at bigyan ng ginupit na papel at pansulat
- Ipatala ang mga karatulang nakikita sa kalsada, simbahan, sinehan, mga tindahan o paaralan sa loob ng 5 minuto
- Kapag sinabi ng IM ang Ingles, hahakbang sa gitna ng isa, at ipababasa, kapag sinabi ay Filipino, hahakbang ng dalawa at ipababasa at kapag diyalekto, hahakbang ng pabalik at ipababasa rin.
- Ipabilang ang nakasulat na Ingles, Filipino at diyalekto.

B. Panlinang na Gawain

1. Paglalahad

Sabihin:

Nauunawaan ba lahat ang diyalekto? Ingles? Filipino?

Bakit?

- Patingnan at pag-aralan ang larawan sa p. 42
- Ipasagot ang Pag-isipan Natin Ito pahina 43
- Ipahambing ang sagot sa ibaba ng pahina 43 at 45.

2. Pagtatalakayan

1. (Debate)

Talakayin ang aralin sa pamamagitan ng debate. Pasundan ang mga sumusunod na hakbang

- Pangkatin ang klase sa dalawa. Ibigay ang paksa na lilinangin

Pangkat I: Tama ang ginawa ng Surian Pambansa na isikatuparan ang bilingguwal sa edukasyon ng (DECS noon at DepEd ngayon) sa positibong pananaw

Pangkat II: Hindi Tama ang ginawa ng Surian Pambansa na isikatuparan ang polisiyang bilingguwal sa edukasyon (sa negatibong pananaw)

- Ipabasa ang teksto at larawan pahina 45 -46 sa paglinang ng paksa
- Pumili ng isang “moderator” na magsisilbing tagapagdaloy at “timekeeper” na siyang magbabantay ng itinakdang oras.

- Bigyan ng 10 minutong paghahanda. Isagawa ang debate sa 30 minuto (5) minuto bawat deliberasyon ng magkakatangali.
- Ipagawa ang Debate.
- Ipaulat sa tagapag-ulat ang mga mahahalagang puntos
- Papiliin ang mga nagsasaad kung sino ang pareho base sa mga nakuhang puntos.

2. Pagsasaliksik

- Ipasagot ang tanong sa Pagisipan Natin Ito p 47 at ihambing ang sagot sa ibaba
- Ipabasa ang Basahin Natin Ito pahina 47
- Magtalakayan at pabigayin ng kahulugan tungkol sa binasa.
- Patingnan ang larawan sa p. 48-49. Paiba-isang ipabasa ang teksto na nasa larawan. At kung mayroon pang ibang diyalekto ipabigkas ang mga ito.
- Ipasagot ang tanong: Bakit ginagamit ang sariling diyalekto? Ano ang isinasaad sa binasang diyalekto?

3. Think-Pair-Share

- Ipagawa ang “Think-Pair-Share”.

Mga hakbang:

- Ipabasa ang Alamin Natin p. 50 at patingnan ang larawan sa p. 51.
- Kumuha ng kapareha. Bibigyan ang mga mag-aaral ng sandali upang makapag-isip . Ipabalangkas ang mga natutunan(Think)
- Ipabahagi ang natutunan sa kapareha (Pair)
- Ibabahagi ng magkapareha ang mga natutunan sa lahat na mag-aaral (Share)

3. Paglalahat

Gamitin ang mga sagot sa pagbuo ng paglalahat. Pagbigayin ng mga mahalagang natutunan sa aralin at pagsasamahin sa pagawa ng paglalahat. Patingnan ang Ibuod Natin sa pahina 52 at Talatunugan sa pagbuo ng paglalahat.

4. Pagpapahalaga

- Hikayating magkwento tungkol sa nakahihiya o nakatutuwang karanasan sa pagsasalita ng diyalektiko.
- Ituon ang pagpapahalaga sa kahalagahan ng iba't-ibang diyalekto ng bansa.
- Ipasagot: Bakit ang mga Filipino ay gumagamit din ng iba't-ibang diyalekto? Bakit ito ay dapat ipagmalaki?
- Ipabasa ang mga sagot

5. Paglalapat

A. Sumulat ng isang Sanaysay: (mamili ng isang aspeto na tatalakayin

1. Paano nakatutulong ang diyalekto sa pang-unlad sa sumusunod:

- kultura
- pagkakakilanlan ng bansa

IV. PAGTATAYA

Pasagutan ang Anu-ano ang Natutunan Mo? sa pahina 53 at ipahambing ang sagot sa pahina 57.

Ipasulat ang talata : Bakit dapat ipagmalaki ang salitang diyalekto sa pagpapaunlad ng wikang pambansa?

V. KARAGDAGANG GAWAIN

Mangalap ng mga tula, awit, kasabihan tungkol sa wika. Kopyahin at idikit ang mga ito sa papel at gawing album.